

КОВАЛЕНКО

Наталія Ігорівна
nataliya.kovalenko25
@gmail.com

УДК 336.14

ІНСТРУМЕНТИ БЮДЖЕТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ ТА КРИТЕРІЇ ЇХ ВИБОРУ**INSTRUMENTS OF BUDGETARY REGULATION UNDER CONDITIONS OF ECONOMIC INSTABILITY AND CRITERIA OF ITS SELECTION**

аспірантка кафедри
фінансів Київського
національного еконо-
мічного
університету ім.
Вадима Гетьмана

Стаття присвячена дослідженню інструментів бюджетного регулювання в умовах економічної нестабільності. Запропоновано критерії вибору інструментів бюджетного регулювання суб'єктами трьох економічної системи та обґрунтовано їх перелік. Розглянуто діючі інструменти бюджетного регулювання в Україні та надано їх оцінку в світлі останніх змін у вітчизняному законодавстві. Запропоновано додаткові інструменти бюджетного регулювання, які відповідають міжнародній практиці, і використання яких може мати позитивний вплив на поточний стан соціально-економічного розвитку України.

Статья посвящена исследованию инструментов бюджетного регулирования в условиях экономической нестабильности. Предложены критерии выбора инструментов бюджетного регулирования по субъектам трех уровней экономической системы и обоснован их перечень. Исследованы действующие инструменты бюджетного регулирования в Украине и дана им оценка в свете последних изменений в отечественном законодательстве. Предложены дополнительные инструменты бюджетного регулирования, которые отвечают международной практике, и использование которых может иметь позитивное влияние на текущее состояние социально-экономического развития Украины.

The article deals with the question of instruments of budgetary regulation under conditions of economic instability. Criteria of selection of instruments of budgetary regulation have been proposed as well as its grounding. Current instruments of budgetary regulation in Ukraine have been investigated. And estimation of these instruments was made in terms of recent changes in the domestic legislation. Additional instruments of budgetary regulation according to international practice were proposed and the use of them may have a positive impact on the current conditions of socio-economic development of Ukraine.

Ключові слова: бюджетне регулювання, інструменти бюджетного регулювання, державна політика, суб'єкти рівнів економічної системи, держава, економічна нестабільність

Ключевые слова: бюджетное регулирование, инструменты бюджетного регулирования, государственная политика, субъекты уровней экономической системы, государство, экономическая нестабильность

Keywords: budgetary regulation, instruments of budget regulation, government policy, levels of economic system, government, economic instability

ВСТУП

Економічна нестабільність стала звичним явищем сьогодення, що спонукає до перегляду ролі держави у житті суспільства. Стає очевидним, що за умов коливань макрофінансової ситуації саме держава може оперативно відреагувати на швидкоплинність та непередбачуваність внутрішнього і зовнішнього середовища та вирішити проблемні питання з найменшими втратами для суспільства. Для цього держава комплексно використовує інструменти бюджетного регулювання. Відтак, повинні існувати критерії, що покладаються в основу вибору інструментів бюджетного регулювання державою окремо для кожного рівня економічної системи. Крім того, поряд з нововведеннями законодавства у сфері

бюджетного регулювання, доречним було б застосувати додаткові інструменти, що відповідають міжнародній практиці, задля досягнення позитивних зрушень у найкоротші терміни. Питання бюджетного регулювання є надзвичайно актуальним, тому є досить розповсюдженим у фахових вітчизняних та зарубіжних виданнях. Так, теоретичні та практичні аспекти бюджетного регулювання всебічно досліджено в працях таких вчених-економістів: В. Дем'янишина, І. Запатріної, О. Кириленко, В. Опаріна, В. Федосова, С. Юрія. Крім того, питаннями бюджетного регулювання займалися і зарубіжні автори: В. Глущенко, Т. Гуйда, В. Дяченко, Г. Шахова, Дж. Алан, Дж. Ентоні, С. Дуглас та інші.

МЕТА РОБОТИ полягає у підборі критеріїв інструментів бюджетного регулювання із диференціацією залежно від суб'єктів трьох рівнів економічної системи, тобто: на що повинна орієнтуватись держава на кожному рівні економічної системи, щоб зрозуміти доцільність внесення змін у бюджетне регулювання. Також здійснено аналіз діючого законодавства у цій сфері, в тому числі і стосовно нещодавніх нововведень, та розглянуто можливість застосування світового досвіду в Україні.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Методологічною та інформаційною основою роботи є наукові праці вітчизняних та зарубіжних авторів, матеріали періодичних видань, ресурси офіційних статистичних та аналітичних даних та нормативно-правові акти.

У процесі дослідження були використані такі методи наукових досліджень: порівняння (встановлення подібності або відмінностей); аналіз (виділення окремих частин досліджуваного об'єкта); синтез (навпаки, поєднання окремих частин в єдине ціле); узагальнення (фіксація загальних ознак та властивостей об'єкта та перехід від одиничного до

особливого та загального). Застосований також системний підхід, який полягає в комплексному дослідженні об'єктів, дослідженні їх як єдиного цілого з узгодженим функціонуванням усіх елементів і частин.

РЕЗУЛЬТАТИ

Традиційно, суб'єктів економічної системи класифікують за трьома рівнями: мікрорівень (домогосподарства), мезорівень (підприємства) та макрорівень (держава). Виходячи з цього, і критерії вибору інструментів бюджетного регулювання запропонуємо відповідно до рівнів економічної системи (рис. 1.). Нижче подано обґрунтування таких критеріїв окремо для кожного рівня економічної системи.

Держава, визначаючи пріоритети бюджетного регулювання для суб'єктів *мікрорівня* повинна першочергово звернути увагу на:

➤ “очікування населення”, які відображають бачення майбутнього економічного і соціального розвитку країни і, відповідно, моделюють поведінку суб'єктів цього рівня у сфері споживання, заощаджень, інвестування;

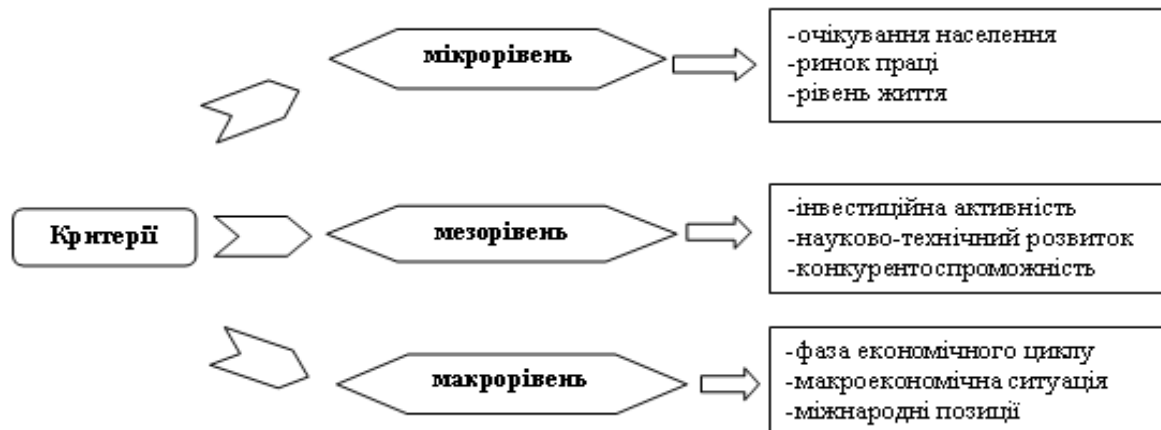

Рис. 1. Критерії вибору інструментів бюджетного регулювання за рівнями економічної системи [авторська розробка]

➤ “ринок праці”, який характеризує важливі аспекти трудового життя населення: оплату праці (в тому числі, її реальний вимір), рівень зайнятості, державну політику у сфері соціальних гарантій, продуктивність праці;

➤ “життєвий рівень”, що дозволяє оцінити основні параметри загального розвитку суспільства, співвідношення з аналогічними показниками розвинутих країн та прогрес у досягненні стратегічних цілей розвитку.

У випадку суб'єктів *мезорівня*, держава повинна орієнтуватись на наступні критерії задля використання інструментів бюджетного регулювання:

➤ “інвестиційна активність”, яка показує можливість суб'єктів цього рівня не тільки вести поточну діяльність, а й здійснювати розширене відтворення;

➤ “науково-технічний розвиток”, який характеризує інноваційну складову економіки загалом, відповідність міжнародним стандартам та

закладає підґрунтя для інтенсивного розвитку сфери виробництва;

➤ “конкурентоспроможність”, яка відображає ступінь затребуваності вітчизняного виробництва на міжнародних ринках, що, відповідно, впливає на динаміку експортно-імпортних операцій та підвищує рейтинг національної економіки.

На *макрорівні* увага має концентруватись на критеріях, що є важливими не тільки для сектору загальнодержавного управління, а й для суспільства загалом:

➤ “фаза економічного циклу” відображає розвиток економіки на кожному конкретному етапі і, відповідно, дає орієнтири для формування адекватної реальності політики у сфері бюджетного регулювання;

➤ “макроекономічна ситуація” відображає поточний стан у всіх сферах економічного життя суспільства, а її моніторинг дозволяє заздалегідь виявити “сигнали” дестабілізації становища у різних сферах суспільного життя та вжити відповідних заходів;

➤ “міжнародні позиції” дозволяють оцінити місце країни на світовій арені та скорегувати політику держави на досягнення відповідних довгострокових орієнтирів розвитку.

Слід зазначити, що перелічені критерії вибору інструментів бюджетного регулювання в умовах економічної нестабільності для рівнів економічної

системи можна представити і відповідними показниками (Табл. 1), які можуть бути виражені кількісно або ранжовано (місце у рейтингу). Для аналізу взяті наступні роки: 2000 рік – початок статистичних спостережень по більшості показників, 2007 рік – докризовий період та 2014 рік – останні наявні статистичні дані.

Таблиця 1

Динаміка показників, що характеризують критерії вибору інструментів бюджетного регулювання за рівнями економічної системи України
[складено автором за [18-22]]

Показник / Рік	2000	2007	2014*
<i>Мікрорівень</i>			
ВВП на душу населення за паритетом купівельної спроможності, дол. США	3818,2	8038,7	8790,0**
Індекс споживчих настроїв (станом на грудень), пункти	79,5	100,2	52,6
Рівень зайнятості, %	55,8	58,7	56,6
Реальні наявні доходи, %	–	114,8	91,6
Схильність до заощаджень, %	–	10,1	7,0
Середня очікувана тривалість життя, років	68,33	68,25	71,37**
Мінімальна заробітна плата (середньозважена), % до попереднього року	100,0	430,0	1218,0
Прожитковий мінімум для непрацевдатних громадян (середньозважений), % до попереднього року	216,6	400,8	949,0
<i>Мезорівень</i>			
Легкість ведення бізнесу, місце у рейтингу	–	128	112
Рентабельність операційної діяльності, %	–	6,8	3,9**
Капітальні інвестиції, % до попереднього року	114,4	129,8	75,9
Експорт товарів та послуг, % до попереднього року	–	128,4	85,6
<i>Макрорівень</i>			
Міжнародний кредитний рейтинг (Standard and Poor's)	BB	BB	CCC-
Доходи державного бюджету, % до ВВП	26,2	30,5	29,6
Видатки державного бюджету, % до ВВП	28,3	31,4	34,0
Дефіцит державного бюджету, % до ВВП	-2,1	-0,8	4,7
Державний борг, % до ВВП	41,7	9,9	61,5
Реальний ВВП, %	105,9	107,9	93,5
Індекс споживчих цін, % до попереднього року	128,2	112,8	112,1

* дані за 2014 рік наведено без урахування тимчасово окупованої території АР Крим та м. Севастополя.

** дані за 2013 рік.

Відтак, бачимо значне погіршення у 2014 році за всіма показниками, що характеризують рівні економічної системи та, відповідно, визначають можливі напрямки бюджетного регулювання. Покращення бачимо тільки у номінальних показниках мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму для непрацевдатних осіб. Однак, підвищення державних соціальних гарантій відбулося ще у грудні 2013 року, а з того часу багато що змінилось, однак ніяк не відобразилось на соціальній політиці держави. Крім того, позитивним є підвищення позиції України в рейтингу ведення бізнесу до 112 місця у 2014 році, збільшення очікуваної тривалості життя (у 2013 році).

Позитивним є те, що деякі з параметрів містяться в офіційних стратегічних документах сьогодення, зокрема у “Стратегії-2020”: рейтинг легкості ведення бізнесу (топ 30); кредитний рейтинг країни на рівні інвестиційної категорії (BBB); індекс глобальної конкурентоспроможності (топ 40); ВВП на душу населення за паритетом купівельної спроможності (16 тис. дол. США); чисті надходження прямих іноземних інвестицій за період 2015-2020 років (40 млрд. дол. США); максимальне відношення загального дефіциту бюджету, включно із Нафтогазом, до ВВП (3%); максимальне відношення загального державного боргу до ВВП (60%); індекс сприйняття корупції (топ 50); середня тривалість

життя (74 роки); частка коштів місцевих бюджетів у загальнодержавному бюджеті (65%); відсоток випускників шкіл, які володіють двома іноземними мовами (75%) [9].

Однак, на сьогодні Україна знаходиться під впливом значної кількості викликів та загроз, що були сформовані в площині структурних дисбалансів економічного розвитку минулих років, загального спаду економічної активності, нагнітання геополітичного та соціального напруження, продовження військового протистояння у східному регіоні, практичної відсутності інвестиційних “вливань” в економіку, погіршення фінансового стану віх суб’єктів економіки тощо. Відтак, необхідність втручання держави стає просто життєво необхідною для суспільства.

Доречним є окреслити коло діючих інструментів бюджетного регулювання в Україні, згрупувавши їх наступним чином:

- доходи:

ставки та механізм справляння податку на прибуток підприємств (18 %), податку на доходи фізичних осіб (15-20 %), єдиного податку (2-4 %), податку на додану вартість (20 %), акцизного податку (залежно від групи товарів), плати за користування надрами, ввізного та вивізного мита;

застосування податкових пільг та спрощеної системи оподаткування;

організація роботи контролюючих органів [8];

- видатки:

структура видатків бюджету;

боргова політика держави;

джерела покриття дефіциту бюджету;

державні соціальні гарантії (прожитковий мінімум для різних категорій громадян, мінімальна заробітна плата);

державні закупівлі товарів і послуг;

державні інвестиції;

проведення приватизації;

- міжбюджетні відносини:

власні доходи місцевих бюджетів;

міжбюджетні трансферти (дотації вирівнювання та інші дотації, субвенції);

- запозичення:

зовнішні (від Європейського союзу, Міжнародного валютного фонду, Світового банку, Міжнародного та Європейського банку реконструкції та розвитку, урядів інших країн, іноземних банків);

внутрішні (облігації внутрішньої державної позики, казначейські зобов’язання).

На сьогодні вже розпочато процес трансформації бюджетного регулювання, що покликаний вирішити проблеми як у короткостроковому, так і у середньостроковому періоді. Так, було прийнято ряд нормативно-правових актів для забезпечення стабілізації економіки: Закон України “Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи” [2], Закон України “Про державний бюджет України на 2015 рік” [5], Закон України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов’язкового державного соціального страхування та легалізацію

фонду оплати праці” [1], Закон України “Про внесення змін до розділу VIII “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України “Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування” щодо зменшення навантаження на фонд оплати праці” [4], Закон України “Про заходи щодо стабілізації платіжного балансу України відповідно до статті XII Генеральної угоди з тарифів і торгівлі 1994 року” [6].

Можна констатувати, що наведені вище нормативно-правові акти визначають перелік інструментів бюджетного регулювання, які на даний момент вже застосовуються в Україні (групування – аналогічне діючим інструментам):

- доходи:

оптимізація кількості податків і зборів: з 22 до 9 податків і 2 зборів, що підкріплено міжнародною практикою та умовами підвищення прозорості податкової системи [2];

запровадження прогресивної моделі оподаткування доходів фізичних осіб: збільшення ставки оподаткування для бази місячного оподаткованого доходу, який перевищує 10-ти кратний розмір мінімальної заробітної плати (з 15 % до 20 % на суму перевищення) [2];

введення додаткових податків та зборів – транспортний податок на дорогі (розкішні) автомобілі, збір у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на електричну та теплову енергію, продовження дії військового збору (за ставкою 1,5 %) [2]. Такі норми виправдані наявними фінансовими ускладненнями у бюджетній сфері та необхідністю фінансування оборонної сфери держави;

спрощення ведення фінансового обліку для підприємств – заміна податкового обліку з податку на прибуток бухгалтерський облік, що значно спрощує ведення діяльності суб’єктами господарювання [2];

зміна системи навантаження на фонд оплати праці, що виявляється у застосуванні зниженого коефіцієнту 0,4 для платників єдиного внеску за умови дотримання певних вимог (збільшення бази нарахування на 20% порівняно з 2014 роком, середній платіж на одну застраховану особу після застосування коефіцієнту не менше аналогічної суми у 2014 році, кількість застрахованих осіб не збільшено більше, ніж у 2 рази) [4]. На перший погляд, ці зміни здаються дуже прогресивними і ефективними. Однак, враховуючи надзвичайно складну макрофінансову ситуацію, що склалась у 2014 році: виглядає вкрай нереальним виконання хоча б однієї з перелічених вимог. Зі збереженням існуючих ставок єдиного соціального внеску більш можливим видається переведення деяких видів діяльності до тіньового сектору економіки;

введення додаткового імпортного мита на певні групи підакцизних товарів [6], що має на меті стабілізацію стану платіжного балансу.

- видатки:

утримання граничного обсягу дефіциту державного бюджету в межах 3% від валового внутрішнього продукту [10, с. 17-24], що відповідає європейській практиці;

утримання обсягу державного боргу на рівні не більше 55% від валового внутрішнього продукту [10, с. 17-24], що дозволить знаходитись на економічно безпечному рівні у майбутньому;

фінансування дефіциту державного бюджету за рахунок коштів іноземних держав, банків і міжнародних фінансових організацій (спеціальний фонд) та шляхом здійснення внутрішніх запозичень (загальний фонд) [12, с. 22-25]. Однак, слід враховувати, що обидва перелічені способи фінансування дефіциту призводять до виникнення відповідно зовнішньої та внутрішньої заборгованості, яка підлягає погашенню у майбутньому і це необхідно враховувати при формуванні середньострокової стратегії розвитку країни;

забезпечення рівня зростання основних державних соціальних гарантій на рівні, не нижчому, ніж зростання індексу споживчих цін та з урахуванням реальних можливостей бюджету та поточної економічної ситуації. Як бачимо, у 2015 році показники всіх груп соціальних стандартів зростуть лише на 1,1% порівняно з 2014 роком, тоді як у 2014 році зростання становило 5,6%, у 2009 році – 20,8%);

приведення в автоматичний режим розрахунку базових соціальних стандартів, одночасно із мінімізацією суб'єктивного впливу на цей розрахунок. Тому, необхідними є розробка і включення до діючого законодавства розрахункової формули для автоматичного обчислення величини базових соціальних стандартів з урахуванням актуального споживчого кошику;

формування інституційної платформи для реалізації боргової політики [15]. Так, затверджена урядом Середньострокова стратегія управління державним боргом на 2013-2015 роки не може створити реальних обмежень та визначити напрями боргової політики на довгострокову перспективу, а Закон "Про державний борг" так і не був прийнятий. Тому, варто звернути увагу на першочергові завдання для оптимізації боргової політики: зменшення обсягів запозичень на внутрішньому ринку, диверсифікації інструментів та джерел залучення боргових ресурсів;

забезпечення функціонування системи управління державними інвестиціями, яка б базувалась на принципах прозорості та відповідальності виконавців. Водночас, підвищення результативності та рентабельності державних інвестицій у пріоритетні сфери економіки в умовах практичної відсутності приватних інвестицій призвело б до появи інвестиційних імпульсів для розвитку економіки;

вдалим рішенням було б стимулювання активного використання механізму державно-приватного партнерства, який набув широкого розповсюдження у міжнародній практиці.

- міжбюджетні відносини:

розширення джерел наповнення місцевих бюджетів: з державного бюджету (10% податку на прибуток, 100% державного мита, 100% плати за надання адміністративних послуг, 80% екологічного податку), з бюджету розвитку (податок на комерційну нерухомість, єдиний податок) [3];

дозвіл для органів місцевого самоврядування на розміщення коштів "бюджетів розвитку" у банках, що належать державі (до цього нововведення всі кошти місцевих бюджетів знаходились на казначейських рахунках). Однак, у випадку реалізації місцевими органами влади такої політики, для них буде втрачена можливість покриття тимчасових касових розривів за рахунок коштів єдиного казначейського рахунку;

надання з державного бюджету субвенції для галузі освіти на 2015 рік на оплату поточних видатків, оптимізацію структури навчальних закладів, самостійне вирішення місцевої владою напрямів спрямування залишків коштів на кінець звітного періоду [7]. До цього часу залишкові кошти міжбюджетних трансфертів поверталися до Державного бюджету, що, фактично, мало характер прихованого секвестру;

здійснення розрахунку дотації вирівнювання на основі прогнозних надходжень від податку на прибуток та податку на доходи фізичних осіб до місцевих бюджетів. Це дозволить приймати місцеві бюджети до початку нового фінансового року, раніше це було можливе тільки після затвердження Державного бюджету України.

- запозичення:

збільшення державних зовнішніх запозичень, і відповідне збільшення погашення державного зовнішнього боргу;

збільшення погашення державного внутрішнього боргу та зменшення державних внутрішніх запозичень;

виділення Світовим банком кредитів з метою захисту бідних верств населення, підтримки проведення важливих реформ (у газовому та банківському секторах), а також реформ, спрямованих на боротьбу з корупцією, покращення умов для ведення бізнесу.

право на здійснення зовнішніх запозичень поширюється всі міста обласного значення (178 міст замість 15), що повинно розширити доступ місцевих громад до диференційованих джерел фінансування, однак у перспективі може призводити до виникнення проблем платоспроможності окремих регіонів.

Однак, до вже визначених інструментів бюджетного регулювання доцільно додати інструменти, які відповідають міжнародній практиці та покликані забезпечити новий поступ бюджетному регулюванню, а саме:

перегляд підходів до сплати податку на прибуток підприємств в частині та підвищення ставки для пасивних доходів (на дивіденди, акції та/або інвестиційні сертифікати, що виплачуються інститутами спільного інвестування, інвестиційні прибутки). Практика оподаткування пасивних доходів виправдана європейським досвідом, де ставку 25-35% застосовуються лише для тієї частини прибутку, яку акціонери отримують в якості дивідендів;

посилення боротьби з мінімізацією оподаткування та ухилянням від сплати податків, для чого Україна має значний резерв. Однак, прийняті наприкінці 2014 році зміни до законодавства у сфері оплати праці не дадуть бажаного ефекту, оскільки в умовах

практичної відсутності умов нормального функціонування більшої частини підприємств економіки, корпоративний сектор навряд чи матиме можливість виконати умови для застосування зниженої ставки єдиного соціального внеску.

багато країн світу у боротьбі з негативними економічними тенденціями вдавались до практики зменшення державних витрат шляхом скорочення чисельності працівників державних органів влади та додаткового зменшення заробітних плат посадовців [13]. Однак, такий інструмент не може розглядатись у якості рекомендації для України, оскільки наслідком такого може бути виникнення соціальної напруги у суспільстві (так, наприклад, було у Греції). Враховуючи поточну геополітичну напругу в нашій державі та акселераційний характер девальваційних та інфляційних процесів, такі заходи не матимуть позитивних наслідків, так як вплинуть на поведінку абсолютно всіх суб'єктів економіки, не маючи достатнього фінансового підґрунтя для висхідного соціально-економічного розвитку;

у період кризових явищ необхідно особливу увагу приділяти підтримці соціальної стабільності у суспільстві [14]. І тут йдеться не тільки про забезпечення обґрунтованого та достатнього рівня забезпечення вразливих верств населення у фінансовому плані, а й про формування поведінки суб'єктів економічної системи з урахування загальнонаціональних пріоритетів соціально-економічного розвитку. Підтримка проведення відповідних державних реформ повинна відбуватись за активної трудової та політичної участі представників суспільства, що почало запроваджуватись на якісно новому рівні у 2014-2015 роках. Зокрема, для забезпечення транспарентності зовнішньої політики України стали більш активно залучати інститути громадянського суспільства [12, с. 22-25] (громадські об'єднання, експертні центри, наукові установи тощо) до участі в обговоренні програм економічних та соціальних реформ та конкретних інвестиційних проектів;

запровадження системи збалансованих автономних фондів сектору державних фінансів. Проблеми таких структур, як Пенсійний фонд України, НАК "Нафтогаз України" мають вирішуватись через оптимізацію та реформування пенсійної системи, газового ринку, на відміну від попередньої практики, коли джерел виступали бюджетні ресурси;

особливу увагу слід звернути на розширення співробітництва з міжнародними організаціями та міжнародними фінансовими інституціями. Так, отримувати раніше ресурси в контексті фінансової допомоги в основному спрямовувались на кредити Міністерства фінансів України і для фінансування дефіциту платіжного та торговельного балансів, обслуговування зовнішнього боргу. На сьогодні вже існують домовленості щодо отримання фінансових ресурсів від Міжнародного валютного фонду на суму 17,5 млрд. дол. протягом чотирьох років [16] та Світового банку на суму 1,8 млрд. євро [17]. Слід зазначити, що ці фінансові ресурси дозволять підтримувати стабільність національної валюти, що є

підтвердженням стабільності макрофінансового становища держави та, відповідно, підвищить рівень довіри населення та підприємців до неї. Крім того, слід зважати на те, що кредитні ресурси були надані Україні під конкретні структурні реформи, грамотне та результативне проведення яких повинно поліпшити умови функціонування всіх суб'єктів економіки. На даному етапі розвитку України вкрай важливо зосередитись на реалізації першочергових заходів, які дозволять відновити умови стійкого та сталого економічного зростання, сприятимуть зайнятості та залученню міжнародних інвестиційних ресурсів.

ВИСНОВКИ

З наведеного вище можна зробити декілька важливих висновків. По-перше, в Україні вже наприкінці 2014 року розпочався процес своєчасних та актуальних змін у бюджетному регулюванні з огляду на складну макрофінансову ситуацію. По-друге, міжнародна практика пропонує достатню кількість інструментів бюджетного регулювання для потенційного використання в Україні, які були окреслені у дослідженні. По-третє, підтримка будь-яких перетворень на даному етапі розвитку України матиме швидший ефект у випадку підтримки з боку міжнародної спільноти.

Список використаних джерел

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загально-обов'язкового державного соціального страхування та легалізацію фонду оплати праці: Закон України від 28.12.2014 №77-VIII // Голос України від 30.12.2014 – / 252-1 Спецвипуск/.
2. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи: Закон України від 28.12.2014 №71-VIII // Голос України від 31.12.2014 – / №254 Спецвипуск /.
3. Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин: Закон України від 28.12.2014 №79-VIII // Голос України від 30.12.2014 – / №252-1 Спецвипуск
4. Про внесення змін до розділу VIII "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" щодо зменшення навантаження на фонд оплати праці: Закон України від 02.03.2015 №219-VIII // Голос України від 12.03.2015 – №44.
5. Про державний бюджет України на 2015 рік: Закон України від 28.12.2014 №80-VIII // Голос України від 31.12.2014 – / №254 Спецвипуск /.
6. Про заходи щодо стабілізації платіжного балансу України відповідно до статті XII Генеральної угоди з тарифів і торгівлі 1994 року: Закон України від 28.12.2014 №73-VIII // Голос України від 30.12.2014 – / №252-1 Спецвипуск /.
7. Деякі питання надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам: постанова Кабінету Міністрів України від 14.01.2015 №6 // Урядовий кур'єр від 23.01.2015 – №12.

8. Податковий кодекс України: від 02.12.2010 №2755-IV (зі змінами) // Відомості Верховної Ради України – 2011. – №13-14, №15-16, №17 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
9. Стратегія розвитку України до 2020 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reforms.in.ua/2020/>.
10. Бенч Л.Я. Фіскально-бюджетна політика у кризовому і посткризовому періодах: реалії та перспективи / Л.Я. Бенч // Фінансова система України: зб. наук. пр. – Острог : Вид-во НУ “Острозька академія”, 2011. – Вип. 17. – С.17–24.
11. Денисенко Д. Фіскальна політика держави та механізм її реалізації в перехідній економіці [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/12_ENXXI_2010/Economics/65434.doc.htm
12. Дишлева А.М. Антикризова бюджетна політика України в контексті зарубіжного досвіду [Текст] / А.М. Дишлева // Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. – 2010. – №119. – С.22–25.
13. Свтушенко Н. Вплив бюджетної політики на соціально-економічний розвиток країни [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/2009_13/Evtushenko.pdf
14. Antony J., Broer P. Linkages between the financial and the real sector of economy: a critical survey, CPB document No.216, CPB Netherlands Bureau for economic policy analysis (2010).
15. Douglas Sutherland, Peter Hoeller, Rossana Merola Fiscal consolidation, OECD, January 2012. – Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?cote=ECO/WKP%282012%299&docLanguage=En>.
16. Statement by IMF Managing Director Christine Lagarde on Ukraine / Press Release No. 15/50, February 12, 2015. – Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.imf.org/external/np/sec/pr/2015/pr1550.htm>.
17. Ukraine: Council approves €1.8bn in loans / Press Release March 31, 2015. <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/03/31-macro-financial-assistance-ukraine/>.
18. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/>.
19. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minfin.gov.ua/>.
20. Дослідження “Споживчі настрої в Україні” маркетингової компанії GfK Ukraine [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gfk.ua/>.
21. International monetary fund (Міжнародний валютний фонд) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.imf.org/>.
22. World bank (Світовий банк) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.worldbank.org/>.